

Dansen op het achterdek van de Titanic

Column
Wim Boonstra

zo erg is, ons land draait ook in beleidsarme tijden meestal wel gewoon door. Maar de overheidsfinanciën liggen uit het lood. En hoewel de economie weer groeit, houdt het nog lang niet over.

Een nieuw kabinet staat voor een stevige beleidsinspanning. Het land heeft daadkrachtig beleid nodig, waarbij moeilijke, en ongetwijfeld impopulaire, keuzes moeten worden gemaakt.

Als je dan als politicus de wekelijkse peilingen van Maurice de Hond als richtsnoer neemt, heb je het niet eenvoudig. De partijen die het meest hebben gewonnen dragen natuurlijk de grootste verantwoordelijkheid, maar niet iedere partij zit daarop te wachten.

Regeren betekent vuile handen maken en dan wordt snel duidelijk dat de nieuwe politiek niet zo veel anders is dan de oude. Dan liever in de oppositie, of in een gedoogrol. Veel politici gedragen zich weer als vanouds. In normale tijden is het voor de liefhebbers een fascinerend schouwspel.

Maar dit gedrag pas niet in de huidige tijd. Want wij leven niet in normale tijden. De wereldeconomie is net door de grootste crisis sinds de Tweede Wereldoorlog heen en het herstel is nog pril. De schade is groot.

Ik wees al op de uit het lood liggende overheidsfinanciën. Voor de crisis waren die redelijk op orde, waardoor ons land relatief goed uit de crisis is gekomen. Maar een tweede golf narigheid zou ook ons land wellicht in de financiële problemen kunnen brengen. En die tweede golf narigheid acht ik bepaald niet onwaarschijnlijk.

Wat mij blijft fascineren is dat er in structurele zin nog niets, maar dan ook werkelijk helemaal niets, is ondernomen om de ach-

Wat mij fascineert is dat er in structurele zin nog niets gebeurd is om de crisis van 2008 aan te pakken

terliggende oorzaak van de crisis van 2008 aan te pakken. Er is hoogstens veel aan symptoombestrijding gedaan, waarbij overigens enkele zeer nuttige en belangrijke zaken zijn aangepakt. Denk daarbij aan het redden van systeembanken en het verbeteren van het toezicht daarop.

Als je het ontstaan van de crisis van de afgelopen jaren nader beschouwt dan is het, hoe je het ook wendt of keert, niets meer of minder dan een deconfiture van de Verenigde Staten. Meer specifiek: de Amerikaanse consument. Alle schade wereldwijd, zowel in de VS als daarbuiten, valt uiteindelijk hierop terug te voeren.

Om de economie van de Verenigde Staten weer gezond te krijgen moet het land fors gaan sparen en exporteren. Dat is dus precies wat het op dit moment bij lange na niet genoeg doet. Bij de huidige wisselkoersverhoudingen gaan we een herhaling krijgen van de jaren voorafgaande aan 2007.

Zonder stevige wisselkoersher-

schikkingen, met daarbij een op handelsgewogen basis duidelijk zwakkere dollar, gaat het vroeger of later weer mis. De wereldwijde groei moet uiteindelijk aantrokken worden door landen die spaaroverschotten hebben, zoals China, Duitsland en ook Nederland. Maar de kans dat zoiets gaat gebeuren is klein.

Ik verwacht de komende jaren daarom ook een per saldo zwakke groei van de wereldeconomie, met een stevige kans op een nieuwe crisis. We zitten in het oog van een orkaan, de tweede helft moet nog over ons heentrekken. Hoe eerder ons land klaar is voor slecht weer, hoe beter het is.

Tegen deze achtergrond lijkt het huidige politieke steekspel in Den Haag een beetje op het dansen op het achterdek van de Titanic. Hoogste tijd om te stoppen met dansen en het schip van een adequate bemanning te voorzien. Het gaat stormen.

.....
Wim Boonstra is chief economist van Rabobank.

Alweer ruim anderhalve maand is de formatie bezig en er is bepaald nog geen zicht op de vorming van een nieuw kabinet. Het is, zoals meestal na verkiezingen, weer de tijd van het breken van al te riant belofte aan de kiezers, het sluiten van de benodigde compromissen om tot werkbaar beleid te komen en het inschatten van de eigen politieke toekomst.

Niet dat dit normaal gesproken

